

NVS

Betjeningsinstruks for Sanitær- og varmeanlegg i leiligheter.

Sanitæranlegget.

Alle leiligheter er utstyrt med prefabrikkerte baderom med komplett sanitær utsyr. Disse er levert av Parmarine og brukerinstruks for disse er vedlagt.

Hovedavstenging av vann til kjøkken og bad er montert i himling i badet og sitter bak luken i taket. Merket med stoppekran. Himlingsplate kan åpnes med en mynt.

I kjøkkenbenken er det montert et ett-greps blandebatteri type ORAS med ekstra uttag for oppvaskmaskin.

I kjøkkenbenkens skap er det plassert en husbrannslange. Betjeningsventil for denne er plassert foran slangen. NB! Påse at denne er stengt når slangen ikke er i bruk.

Varmt tappevann til leiligheten er levert fra sentral i kjeller og har en temp. på 55°C.

Vanlig vedlikehold av sanitæranlegget i leilighetene begrenses til å rense siler på utløps-tut på blandebatterier i kjøkken og bad, samt rensing av vannlåser i kjøkkenbenk og i sluk i bad. Dette bør gjøres årlig.

Ved rensing av vannlås i kjøkkenbenk må man være nøyne med at denne settes korrekt sammen igjen etter rensing. Sjekk også at det ikke er lekkasje, ved å prøve å helle ut en begrenset mengde med vann i kjøkkenkummen.

Varmeanlegg.

Leiligheten er utstyrt med et vannbåren oppvarmingsanlegg basert på åpen rørføring og åpne varmeelementer, fortrinnsvis montert under vinduer.

Radiatorene er utstyrt med termostatiske radiatorventiler med frostsikring.

Temperatur på overflatene av rør og varmeelementer kan gå opp til 80°C når det er meget kaldt ute.

Vær derfor oppmerksom på brannskaderisiko ved berøring. Hold små barn vekk fra disse.

Innstilling av ønsket romtemperatur skjer ved å dreie radiatorventilens ratt med eller mot klokka. Se på anvisning på ventil.

Vanlig vedlikehold på varmeanlegget er meget begrenset og man kan kun lufte egne radiatorer ved hjelp av nøkkelen.

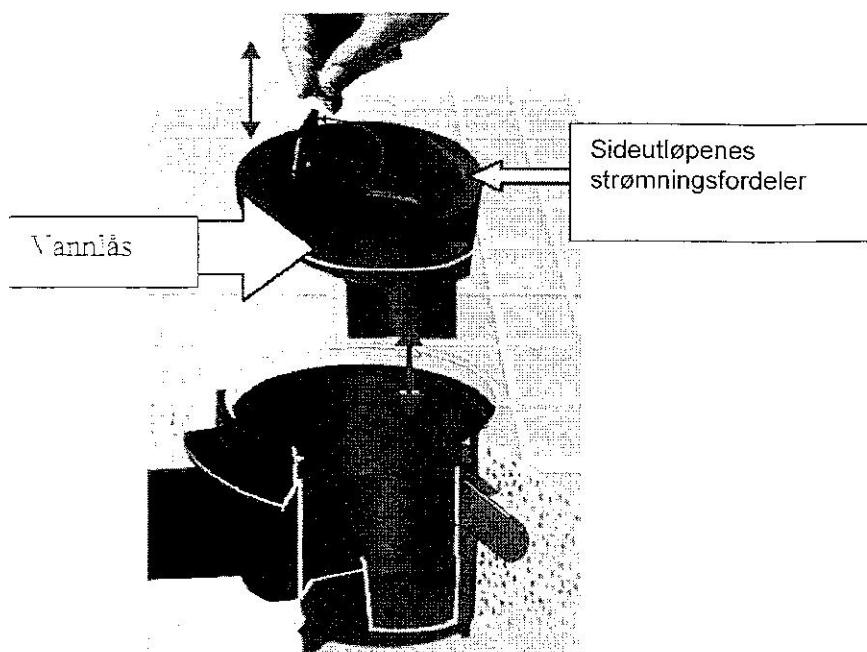
Dersom det "bobler" i radiatoren, må anlegget luftes.

Dersom man trenger hjelp til lufting kan man kontakte byggets driftspersonale, eller rørentreprenørens servicetelefon: 23 17 40 60.

RENGJØRING OG VEDLIKEHOLD AV SERRES GULVSLUK

Når du ønsker å rengjøre sluket, gjør som følger:

- Fjern risten fra sluken.
- Ta ut vannlåsen ved å løfte i håndtaket.
- (Dersom det ikke er håndtak på vannlåsen, løft i underkant av vannlåsen. Bøy nedre del litt mot utløpsrøret og løft vannlåsen ut i en skrå posisjon)
- Vannlåsen kan sitte stramt dersom den ikke har vært tatt ut på lenge.
- Sideutløpenes strømningsfordeler er også avtagbar for rengjøring.
- Vask og skyll vannlåsen grundig.

Etter rengjøring:

- Kontroller at den grå lepperekningen er på plass og fukt den f.eks. med såpevann.
- Plasser vannlåsen i riktig posisjon i sluken, og trykk den helt ned til den er på plass.
- Trykk risten på plass igjen.

Det kan lukte fra sluken:

- Dersom vannlåsen ikke er ordentlig på plass.
- Hvis vannlåsens pakning er skadet.
- Hvis sluken er skitten.

Sluket bør rengjøres dersom det begynner å trekke dårligere (dvs. dersom vannet renner saktere ned i sluken), eller dersom det begynner å lukte fra det.

Vi anbefaler rengjøring minst en gang i året.

BADEROM, WC OG BADSTUER**Bruks- og vedlikeholdsanvisning**

**PARMARINE OY
P.O.BOX 95
FIN-30101 FORSSA, Finland**

INNHOLD:

1. Generelt
2. Om konstruksjoner
3. Rengjøring og vedlikehold
  - 3.1 Gulv
  - 3.2 Vegger
  - 3.3 Sanitærarmatur
  - 3.4 Avløpssluk og vannlås
  - 3.5 Badekarets og dusjskabinettets underlag
  - 3.6 Badsturom
  - 3.7 Ventilasjon
4. Tilkobling og bruk av vaskemaskinen
5. Tørking av tøy
6. Oppvarming
7. Elektrisk arbeid
8. Om bruken av vannarmaturer
9. Om festeaneordninger
10. Ettermontering av badekar og dusjkabinett
11. Reparasjon av skader
12. Rehabilitering
13. Lekkasjevarsler

1. GENERELT

Leiligheten din har en fabrikkprodusert baderom-wc-badstu av høy kvalitet. Enheten er montert i leiligheten din i byggetiden og tilkoblet VVSE-systemer.

Den er holdbar og fungerer bedre – men krever likevel noe pleie og vedlikehold.

Denne håndboken er nøkkelen til riktig vedlikehold og pleie av PARMA-våtrommene for å sikre at alt fungerer feilfritt.

Utsyrsnivået i våtrommene er avhengig av hvor våtrommet er installert. Derfor kan utstyret avvike noe fra det som presenteres i denne håndboken.

2. OM KONSTRUKSJONER

Veggene og taket i våtrommene er laget av varmforsinket, plastbelagt stålplate som er bøyd til kassetter for å oppnå nødvendig stivhet. Sammenkoblet danner disse kassettene en tett veggoverflate og er samtidig konstruksjonens ramme. Belegget er ferdig til bruk som det er eller kan kles etter kravene på stedet, f.eks. med keramiske fliser eller som badsturom.

Gulvet er normalt av armert betong med nødvendig helling og kledd med gulvbelegg. Varme-, vann-, avløps og ventilasjonsrør og elektriske ledninger er installert ferdig på fabrikken på forhåndsbestemte steder.

3. RENGJØRING OG VEDLIKEHOLD

Våtrommene blir fuktige og skitne ved bruk. Av hygieniske årsaker må baderommet rensjøres oftere enn de andre rommene. Det er viktig å rengjøre baderommet ofte for å unngå at skader som forårsakes av skrubbing av inngrødd smuss kan oppstå.

3.1 Gulv

Gulvet vaskes med gulvmopp eller klut som er duppet i en vaskemiddelløsning (pH 8-10). Kalkdannelse som er forårsaket av kalkholdig vann kan fjernes med sure vaskemidler som har en pH-verdi mindre enn 6. Et fuktig gulv kan være glatt og derfor skal vannet tørkes umiddelbart etter bruk for å hindre ulykker. Gulvet skal heller ikke vokses. Det kan lett bli meget glatt.

Ubeskyttede føtter på møbler kan skape gulvoverflaten og forårsake fordypninger eller misfarging. Skrapingen kan unngås ved bruk av f.eks. filtnotter under føttene. Noen gjenstander laget av gummi, f.eks. gulvnaler eller gummiføtter under vaskemaskinen, kan etterlate flekker på gulvet som ikke kan fjernes.

Slik kan du fjerne enkelte flekktyper fra gulvbelegget:

FLEKK	FLEKKFJERNINGSMIDDEL
Asfalt	1. Tungbensin 2. Såpevann
Feltpenn Kulepenn Spor etter gummihæl	1. Denaturert sprit 2. Tungbensin
Lim, vannoppløselig	1. Vask med løsemiddelholdig (alkoholholdig) rengjøringsmiddel

	2. Denaturert sprit
Maling, alkyd Plastlim	1. Fersk flekk fjernes med tung bensin. Flekken er meget vanskelig å fjerne når den er gammel
Maling, lateks	1. Fersk flekk fjernes med vann eller løsemiddelholdig rengjøringsmiddel
Sot	1. Såpevann 2. Tungbensin
Fett, olje, smør/margarin	1. Vaskes med løsemiddelholdig (glykolholdig) rengjøringsmiddel
Rust, utfellinger	1. Surt rengjøringsmiddel
Tjern	1. Fersk flekk skrapes vekk, tørket flekk myknes først opp med matolje 2. Tungbensin
Farge	1. Denaturert sprit 2. Tungbensin

Etter flekkfjerningen skylles gulvet med rent vann. Om du ikke vet hvordan flekkfjerningsmiddelet virker, gjør en test eller ta kontakt med produsenten av beleggset eller av middelet.

Vinylbeleggets brukstid er ca. ti år. Man bør sjekke vinylbeleggets tilstand fra tid til annen for å unngå fuktighetsskader osv.

3.2 Veggger

Plastbelagte tynnplater og fliser kan rengjøres med normale rengjøringsmidler for husholdningsbruk. Flisefugene tåler ikke midler med en pH-verdi mindre enn 6. Vaskemidler med skrubbende bestanddeler og organiske løsemidler bør ikke brukes. Rengjøringen kan effektiviseres ved hjelp av en myk børste.

3.3. Sanitærarmaturer

Regelmessig rengjøring med børste og mildt vaskemiddel er tilstrekkelig. Man skal unngå å bruke materialer som kan skrape overflatene og vaskemiddel med en pH-verdi mindre enn 6. Syrer, korroderende eller organiske løsemidler skal ikke brukes. Inngrodd smuss kan vaskes vekk med sure eller alkaliske vaskemidler, eller t.o.m. med flytende vaskemidler som inneholder litt skurende komponenter, om det gjøres forsiktig. Dersom slike vaskemidler imidlertid brukes regelmessig, kan overflatene skades og det får glansen til å blekne og vanskeliggjør rengjøringen. Etter bruk av sterke vaskemidler skal alle overflatene skylles med vann.

Kvaliteten på kranvannet er ofte årsaken til at sanitetsarmaturene blir skitne. For å unngå nedsmussingen, kontroller at kranene ikke drypper.

3.4 Avløpssluk og vannlås

Vannlåsen og avløpssluket skal rengjøres regelmessig for å hindre tiltetning av avløpet og ubehagelig lukt. Dersom vannet flyter langsomt ut av vaskeservanten eller badekaret, er dette allerede et tegn på at rengjøring er nødvendig. Dersom det finnes en vannlås i vaskeservanten, skru vannlåsen av og ta bort forurensninger. Et tiltettet avløpsrør i vasken eller badekaret skal koples fra armaturen og blokkeringen fjernes f.eks. med en flaskebørste.

Avløpssystemet består vanligvis av vannlåser og tørrstoffsluk som befinner seg i samme baderom. For rengjøring av gulvsluket skal risten først tas av, men unngå å fjerne teppingen som holder gulvbelegget på plass. Ta bort hår og annen smuss fra sluket. Inngrodd smuss kan best vaskes bort med vaskemiddelløsning. Det finnes flere vaskemidler for rengjøring av sluk på markedet. Til slutt skylles slukveggene ved å sprute glohett vann med fullt trykk. Etter rengjøringen skal alle delene som er frakoplet monteres ordentlig tilbake. Etter hvert vedlikeholdstiltak kontrollerer at fugene er vanntette og at armaturene fungerer normalt.

Gulvsluket er laget av plast og skal derfor ikke komme i kontakt med sterkt korroderende løsemidler eller med slike midler som kan gjøre plastmaterialer mykere. Om gulvsluket ikke brukes over en lengre tid, kan vannet evaporere fra det og ubehagelig lukt kan spres til leiligheten. For å eliminere slik lukt la vannet renne i sluket en liten stund.

Eieren til leiligheten kan selv utføre vedlikehold av vannlåsen og gulvsluket. Vi anbefaler at du vedlikeholder disse flere ganger i året.

3.5 Badekarets og dusjkabinettets underlag

For rengjøring av underlaget kan badekaret og dusjkabinettet løftes ved først å åpne bunnventilens skrue. Ellers kan avløpsrøret gå i stykker eller det blir lekkasje i gjennomtrengningshullet. Etter at arbeidet er avsluttet kontrolleres at gjennomtrengningshullet for avløpsrøret og sluket er tett ved å la vannet rennet en stund.

3.6 Badsturom

Badstubrisken rengjøres med vann og børste eller med spesialrengjøringsmiddel for badstuer. Til slutt skylles alle overflatene godt. Ved behov vaskes badstubrisken også på undersiden samt kantene og veggene i albuehøyden. Badsturommet må ventileres grundig etter bruk og rengjøring fordi kontinuerlig fuktighet skaper gode forhold for vekst av mikrober.

3.7 Ventilasjon

Lufteventiler skal rengjøres to eller tre ganger i året med varmt vann og mildt oppvaskmiddel. Skru av ventilen motsols. Dersom ventilen har en lyddemper, skal den rengjøres med en børste eller det skal tørkes støv av den uten å kople lyddemperen fra ventilen.

Gjør ikke endringer i reguleringsposisjonen på ventilen fordi da endres også balansen i ventilasjonssystemet. Luftkanaler bør rengjøres og lyddemperen skiftes ut regelmessig i henhold til lokal praksis og brannsikkerhetsreglene.

Dersom baderommet har utstyr for varmebevaring (LTO-utstyr), les spesialinstruksene fra produsenten.

4. TILKOBLING OG BRUK AV VASKEMASKINEN

Ved kobling av vaskemaskinen til vannledningssystemet må maskinprodusentens instruks og vannverkets bestemmelser (f.eks. tilbakeslagsventil) følges.

Tilførselsslangen kobles omhyggelig til kranklemmen. Åpne kranen og kontroller at koblingene er tette og fungerer godt. Tømmeslangen kobles til avløpsrør på veggen. Tilførselskranen må alltid stenges etter bruk.

Montering eller bytte av vaskemaskinkranen bør overlates til en fagmann.

5. TØRKING AV TØY

I vaskerommet har man vanligvis plass til et tørkestativ. Stativet som skal strammes mellom veggene monteres over støttelister for å unngå at stativet faller ned.

6. OPPVARMING

Varmekilden er vanligvis en vannradiator men du kan også ha en tørkeradiator eller gulvvarme i ditt baderom. Radiatorens stengeventiler finnes i tilknytning til radiatorene på veggen.

Dersom radiatoren ikke varmer opp til tross for at stengeventilen er åpen, kan årsaken være luft som har samlet seg i radiatoren. Den kan fjernes ved å åpne lufteskruen. Dersom radiatoren ikke blir varm til tross for bruk av lufteskruen, ta kontakt med vaktmesterselskapet.

7. ELEKTRISK ARBEID

Det finnes en stikkontakt for el-apparater på baderommets vegg eller montert i lysarmaturen. I henhold til reglene som gjelder el-sikkerhet er bruk av stikkontakten strengt forbudt under bading eller dusjing.

Husk alltid at et defekt elektrisk apparat er livsfarlig, spesielt om det brukes eller berøres under bading eller dusjing. Elektriske apparater som er laget for å bli brukt i tørre rom skal holdes tørre og beskyttet mot fuktighet. Apparatene som er blitt fuktige skal tørkes grundig før neste bruk.

Elektriske reparasjoner skal alltid utføres av en fagmann. Eieren av leiligheten har kun lov å skifte ut pærer i lamper og sikringer i el-skapet.

8. OM BRUKEN AV VANNARMATURER

Blandebatterier inneholder flere deler som blir utsatt for kontinuerlig belastning og derfor krever de vedlikehold. Et grundig og regelmessig vedlikehold sikrer en problemfri funksjon av kraner og forlenger deres levetid. Bruk ikke kraner hardhendt. Steng kranen lett slik at den ikke lekker. Drypp fra kranen betyr vanligvis at pakningen ikke er tett. En feilaktig bruk av kranen kan fort føre til det.

Skru silen fra kranen og rengjør den regelmessig. Bruk nøytralt vaskemiddel for rengjøring av blandebatteriet på utsiden.

Om cisternen ikke fungerer, skyldes dette vanligvis forurensninger i vannet, slik at flottøren og andre ventilarmaturer ikke fungerer slik de skal. Steng av vannet med ventilen over takluken før vedlikeholdsarbeid.

Detaljerte bruks- og vedlikeholdsanvisninger kan bestilles fra produsenten av armaturene. Vanligvis lønner det seg ikke å reparere ødelagte eller dryppende vannarmaturer selv – overlatt det til fagmannen!

Hver vannarmatur har sin egen avstengningsventil. Dersom ventilene er laget for hvert enkelt element, ligger de bak takluken.

9. OM FESTEANORDNINGER

Før opphenging av gjenstander på innsiden av baderommet anbefaler vi at de festes på samme måte som på gipsplater, dvs. at det bores et trangt hull for skruen før skruen festes på sin plass. For festing av gjenstander som ikke veier mye kan man bruke lim eller borrelås. Ved festing av tyngre gjenstander anbefaler vi bruk av et støttebord under hvor opphengingen festes.

Vegg og taket tåler mest belastning rett ved siden av plateskjøtene. Skjøtene som ligger under veggplatene er lett å spore opp i veggens nedre kant. Vær ekstrem forsiktig ved gjennomboring av platene for å unngå å ødelegge dem.

Inne i veggkonstruksjonen i våtrommene kan det finnes rør som må tas hensyn til ved festing både på inn- og utsiden. Spesielt må man ta hensyn til følgende områder:

- nederste del av veggene opp til 75 cm's høyde
- øverste del av veggene over 200 cm
- el-skapet og dets nærmeste omgivelser
- vertikale linjer ved stikkontakter og brytere

Det kan kun henges lette gjenstander fra taket (f.eks. stang for dusjforheng). Prøv alltid å bruke så korte festeskruer som mulig.

Feste på gulvet anbefales ikke på grunn av fare for skader på vannisolasjon og avløpsrør.

Dersom baderommet ditt har gulvvarme, er gjennomtrenging av belegget forbudt.

10. ETTERMONTERING AV BADEKAR OG DUSJKABINETT

Et badekar eller et dusjkabinett kan ettermonteres i baderommet ved å lede utløpsrøret gjennom risten til gulvsluket.

Utløpsrørets endestykke skjæres til en vinkel på 45 grader slik at den vinklede kanten rettes mot gulvslukets rørutløp.

11. REPARASJON AV SKADER

Skrammer på veggenes og takets plastbelegg som strekker seg til metalloverflaten, bør dekkes ved å behandle overflaten med en passende voks for å forhindre tilsmussing. Små skader kan repareres ved å male med lufttørr maling (med løsemiddeloppløselig akryl- eller silikonalkydmaling). Et penere resultat oppnås ved å reparere fordypninger med kitt før maling. Når du velger maling, sjekk alltid først at malingen passer til formålet for å unngå at hele malingskombinasjonen blir skadet. En skade som går gjennom hele plastbelegget må utbedres umiddelbart, fordi vannet løser opp belegget fra sitt underlag ganske raskt. Små skader kan utbedres med teppepasta. Overfladiske skader i badekaret og porseleenservanter kan utbedres med f.eks. porseleinskitt.

12. REHABILITERING

For mer informasjon gå til www.parmarine.fi.

OBS!

**EN LEKKASJEVARSLER ER MONERT PÅ BADEROMSVEGGEN.
DERSOM DET RENNER VANN FRA VARSLEREN, TA STRAKS KONTAKT
MED SERVICEMANNEN.**

VARSLEREN MÅ IKKE DEKKES; DEN MÅ ALLTID VÆRE SYNLIG.